

vista ciutat artificial de Santa Maria de Galles a la riera de Caldes o les polèmiques obres de Can Montcau a Lliçà d'Amunt, són exemples que tenim ben a prop.

Aquesta és, doncs, una de les tasques que hem d'emprendre entre tots de seguida: la conservació d'allò que encara ens queda, la recuperació, en la mesura que sigui possible, d'allò que ens han desfet.

Recatalanitzar la població

La població de Catalunya no és igual que la de quaranta anys enrera. La necessitat de treball ha portat a la nostra terra gent que, als seus propis països, especialment a Andalusia i Extremadura, no han pogut trobar mitjans de vida dignes per culpa d'una política capitalista i centralista sense entranyes. El mateix centralisme ha fet venir als llocs públics molts funcionaris i empleats forasters. Els uns i els altres viuen a Catalunya, són catalans en la mesura que, ells o els seus fills, volen formar part de la població d'aquesta terra que els ha acollit. Hem de comptar-hi, doncs.

Però durant tots aquests anys els governs de la dictadura no han permès que els catalans fóssim públicament tal com som en realitat. Ni les lleis ni l'administració ni la cultura han estat les nostres, sinó les imposades pels governs de Madrid. No solament els qui han vingut de fora no han pogut saber bé que és Catalunya; ni tan sols molts dels fills de famílies catalanes o arrelades aquí de temps.

La tasca que hauran de fer en aquest aspecte els organismes autònoms que esperem, la que hauran de fer els nous ajuntaments, serà la de recatalanitzar el país, tornar a entroncar amb unes formes de vida —de dret, de cultura, de llengua...— que han configurat durant segles la nostra personalitat.

Però amb organismes no n'hi ha prou. Cal que tots nosaltres, tot el poble, sàpiga ser al seu lloc en la tasca. ¿Hem d'esperar cap llei, per exemple, perquè tots els comerciants i tots els industrials facin els seus rètols, les seves marques i les seves factures en català? ¿Haurem d'esperar que siguin els nostres néts els qui coneguin la geografia, l'economia, la història i les tradicions de les nostres comarques, o ens en podríem preocupar ja tots ara? Qui, si no, ho explicarà als nous catalans que ho haurien de saber? (Una pregunta indiscreta: quants de vosaltres us heu inscrit al Congrés de Cultura Catalana?).

La nova Catalunya que hem de fer entre tots, els catalans vells i els catalans nous amb les pròpies aportacions, només s'aguantarà, només tindrà un futur, si la sabem fer arrelar en la terra ben adobada de la nostra forma col·lectiva de ser, desvirtuada durant tants anys per formes forasteres, o bé imposades a força de decrets i de policia, o bé introduïdes insidiosament pels mitjans de comunicació.

Sanejar les mentalitats

He esmentat un tercer aspecte: el sentit moral. Què vull dir, amb això?

Sovint ens hem preguntat, i ara més que mai, com és possible que una dictadura hagi pogut aguantar tants anys: mireu enrera i ens en fem creus. ¿Com ha estat possible que tanta gent que ara, a les eleccions del juny per exemple, s'ha manifestat contra el règim passat, hagi estat tant de temps suportant, com mesells, tota l'opressió, tot el desgovern?

Una dictadura s'aguanta gràcies a dos elements fonamentals: la força i la corrupció. Si només tingués la força, duraria menys, perquè hi hauria pressions que, en un moment d'afluïxada, podrien fer-la caure. Aleshores el que fa, si vol durar, és crear una xarxa d'interessos que es vagi estenent des de les altes esferes del capital i del govern fins a les iniciatives més petites de l'home del carrer. A dalt de tot, es pot precindir d'un ministre sense que resulti incòmode donant-li uns consells d'administració de gran empresa. A baix de tot, es pot evitar una multa comprant el qui te l'ha de posar, o es pot eludir un impost fent una «declaració jurada» que tothom sap que és falsa.

D'esglaó en esglaó, tot el muntatge d'una dictadura és basat en la corrupció: no hi ha d'haver ningú interessat a canviar res, perquè alguna cosa hi perdrà.

Desgraciadament, aquesta mentalitat és contagiosa. No sols afecta els qui depenen directament de l'administració, sinó que s'encomana a tots els camps de la vida col·lectiva. O si no, digueu-me: ¿quantes persones trobareu que en tota la seva vida de relació social, comercial, laboral, fiscal, no hagi fet mai trampa? Ben poques, de segur.

Cal, doncs, com una mesura d'higiene abans d'entrar de ple a la democràcia, que fem neteja de la nostra mentalitat corrompuda per les pràctiques de la dictadura. No n'hi ha prou de pensar que, en l'administració del país, tot anirà més controlat pels partits de l'oposició, o que als ajuntaments, a través dels regidors elegits, el poble hi podrà intervenir. Hem d'estar convençuts que qualsevol trampa nostra és una pedra que posem a les rodes de l'engranatge públic, que «fer el viu» per fugir de feina, «tenir amistats» o «fer regals» per aconseguir un càrrec, un bon tracte o un aprovat als exàmens són coses d'un passat ignòminiós que volem oblidar.

Ep!

Refer el país és això i molt més. I no hem de deixar que ens el refacin. Som nosaltres, el poble, qui ho ha de portar a terme: elegint els polítics adequats, ben cert; però també i sobretot participant-hi. sols o en grup organitzat. Ei: si és que de debò volem un país nou, sense cap regust de dictadures forasteres.

Joan Ruiz Calonja

PAPERERIA
BONET

Can Galobart

Telèfon 844 80 05

Santa Eulàlia de Ronsana

al vostre servei a partir
del dia 12 de setembre

MATERIAL ESCOLAR

OBJECTES D'ESCRITORI

CARTERES I BOSSES

LLIBRES INFANTILS

JOCS DIDACTICS